Lietas Nr.C10042513

Lietvedības Nr. C0425-13/06

S P R I E D U M S

Latvijas Republikas vārdā

2013.gada 01.oktobrī, Bauskā,

Bauskas rajona tiesa šādā rakstveida procesā Bauskā, Zaļā ielā 12, civillietu **Sabiedrības ar ierobežotu atbildību „JULIANUS FINANSES"** mazaapmēraprasībā pret **/pers. A/** par naudas piedziņu un

k o n s t a t ē j a :

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību „JULIANUS FINANSES", vienotais reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/,turpmāk – prasītājs, cēlusi tiesā maza apmēra prasību par naudas piedziņu no /pers. A/, personas kods /personas kods/, turpmāk – atbildētājs.

Prasības pieteikumā un tā precizējumos norādīts, ka starp „HANSABANKA" AS (pēc nosaukuma maiņas „Swedbank" AS), turpmāk – Banka, un atbildētāju 2002.gada 23.aprīlī tika noslēgts līgums par EGO norēķinu kartes izsniegšanu un izmantošanu ar klienta Nr.10192191 un iekšējo bankas numuru 02-038848-EG, turpmāk – EGO kartes līgums, saskaņā ar kuru atbildētājam tika piešķirts kredīts Ls 275 apmērā.

Parakstot EGO kartes līgumu, atbildētājs piekrita EGO norēķinu kartes lietošanas noteikumiem, turpmāk – Noteikumi, tai skaitā, arī līgumam saistošajam cenrādim. Saskaņā ar Noteikumu 4.punktu atbildētājam bija katru mēnesi jānodrošina, lai EGO kartes līgumā minētā fiksētā maksājuma summa kopā ar kredīta izmantošanas procentiem, maksu par kredīta limita pārtēriņu (ja tāds ir bijis), kā arī ar kartes lietošanu saistītajām maksām līgumā norādītajā dienā būtu pieejama atbildētāja privātajā kontā, no kura tiek papildināts EGO konts (speciāls konts bankā, pie kura piesaistīta EGO norēķinu karte).

2004.gada 06.jūlijā starp Banku un atbildētāju tika noslēgts EGO kartes līgums ar klienta Nr.10192191 un iekšējo bankas numuru 02-038848-EG, kas uzskatāms par sākotnējā EGO kartes līguma grozījumiem, jo tika noslēgts sakarā ar kredītkartes maiņu.

2004.gada 12.jūlijā starp Banku un atbildētāju tika noslēgts EGO kartes līgums ar klienta Nr.10192191 un iekšējo bankas numuru 02-038848-EG, kas uzskatāms par sākotnējā EGO kartes līguma grozījumiem, jo tika noslēgts sakarā ar kredīta limita palielināšanu līdz Ls 375.

Piešķirto kredītu atbildētājs izmantoja savām vajadzībām, veicot skaidras naudas izņemšanas bankomātā un norēķinoties ar EGO karti tirdzniecības iestādēs. Atbildētājs nebija kārtīgi pildījis savu pienākumus pēc līguma, nepapildināja savu pamatkontu fiksēto ikmēneša maksājumu veikšanai, procentu par kredīta izmantošanu un ar kartes lietošanu saistīto maksu atmaksai. Sakarā ar to, ka atbildētājs nepildīja līguma noteikumus, Banka ir izmantojusi savas tiesības pieprasīt atbildētājam atgriezt visu izdotā kredīta atlikumu, procentus par kredīta izmantošanu un blakus prasījumus saskaņā ar Noteikumu 9.punktu, kas paredz, ka Bankai ir tiesības izbeigt līgumu jebkurā laikā, kā arī apturēt kartes darbību, neziņojot par to kartes lietotājam, ja kartes lietotājs vai klients nepilda līgumu un/vai šos noteikumus vai radušās pamatotas aizdomas, ka tie netiks pildīti.

Rezumējošā kredīta izrakstā var redzēt, ka atbildētājs nebija atmaksājis Bankai kredīta pamatsummu Ls 375, procentus par kredīta izmantošanu Ls 22,63. 2005.gada 16.martā EGO kartes darbība tika apturēta, un atbildētājs savu parādu varējis redzēt savā privātkontā.

2008.gada 16.oktobrī Banka cedēja prasījuma summu Ls 397,63 apmērā prasītājam ar tiesībām prasīt nokavējuma procentus, zaudējumus un citus blakus prasījumus, kas radušies līguma neizpildes rezultātā, norādot līguma atkāpšanās datumu – 2006.gada 10.jūnijs.

Līdz 2012.gada 22.novembrim atbildētājs ir veicis parāda atmaksu Ls 50 apmērā, no kuriem Ls 22,63 tika novirzīti nolīgto procentu par kredīta izmantošanu dzēšanai un Ls 27,37 –pamatsummas parāda dzēšanai, pēc kā pamatparāds ir Ls 347,63.

Saskaņā ar EGO kartes līgumu un Noteikumu 4.punktu, vēlākā Noteikumu redakcijā – 3.punktu, cenrādi, Civillikuma 1756.panta nosacījumiem, prasītājam ir tiesisks pamats piedzīt no atbildētāja nolīgtos kavējuma procentus.

Atbildētājam saskaņā ar Noteikumiem un tiem saistošo Bankas vienoto pakalpojumu cenrādi ir pienākums maksāt nolīgtos kavējuma procentus (maksu par kredīta limita pārsniegšanu), kas sastāda 60 % gadā, tas ir, 0,167 % par katru kavēto dienu. Nolīgtie kavējuma procenti aprēķināti par laika posmu no 2006.gada 10.jūnija līdz 2012.gada 22.novembrim, 2356 kavētām dienām, parāda pamatsummu Ls 347,63 reizinot ar kavēto dienu skaitu un reizinot ar 0,167/100. Kavējuma procentu summa sastāda Ls 1367,76, taču prasītājs saskaņā ar Civillikuma 1763.pantu lūdz piedzīt nolīgotos nokavējuma procentus galvenā parāda apmērā, tas ir, Ls 347,63.

Prasītājs pilnvarojis Sabiedrību ar ierobežotu atbildību „Julianus Inkasso Latvija", turpmāk – prasītāja pārstāvis, veikt visas pirmstiesas darbības prasījuma, līgumsoda, kavējuma procentu un zaudējumu iekasēšanā. Prasītāja pārstāvis nosūtījis atbildētājam Bankas paziņojumu par prasījuma tiesību pret atbildētāju cedēšanu prasītājam, kas uzskatāms par paziņojumu par prasījuma tiesību cesiju saskaņā ar Civillikuma 1804.pantu.

Prasītājs lūdz piedzīt no atbildētāja parāda pamatsummu Ls 347,63, nolīgtos kavējuma procentus Ls 347,63, kopā **Ls 695,26** un tiesas izdevumus, noteikt prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus 6 % gadā no galvenā parāda.

Prasība pamatota uz Civillikuma, turpmāk – CL, 1587., 1756., 1763., 1793., 1797., 1798., 1801., 1805.panta.

Par saņemto prasību atbildētājam paziņots ar ierakstīto vēstuli uz prasības pieteikumā norādīto adresi, kas ir arī atbildētāja deklarētās dzīvesvietas adresi. Atbildētājs neiesniedza rakstveida paskaidrojumus par prasību. Atbildētājam izskaidrota Civilprocesa likuma, turpmāk – CPL, 250.^{21} panta otrā daļa, kas noteic,ka tiesa papildus informē atbildētāju par to, ka paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā, kā arī par to, ka atbildētājs var lūgt lietas izskatīšanu tiesas sēdē. Atbildētājs nav lūdzis lietas izskatīšanu tiesas sēdē.

CPL 250.^{25} panta pirmā daļa nosaka, ja puses nelūdz lietas izskatīšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu izskatīt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā.

Par to, ka lietas izskatīšana notiks rakstveida procesā 2013.gada 01.oktobrī, pusēm paziņots 2013.gada 05.septembrī (l.l.64). Puses nav pieteikušas noraidījumu tiesnesei, nav pieteikušas jebkādus lūgumus.

Pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, tiesa atzina, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

CL 1402.pants paredz, ka saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

CL 1511.pants paredz, ka līgums plašākā nozīmē ir ikkatra vairāku personu savstarpēja vienošanās par kādu tiesisku attiecību nodibināšanu, pārgrozīšanu vai izbeigšanu. Līgums šaurākā, šeit pieņemtā nozīmē ir vairāku personu savstarpējs ar vienošanos pamatots gribas izteikums, kura mērķis ir nodibināt saistību tiesību (1401.p.).

CL 1943.pants nosaka, ka aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

Ar 2002.gada 23.aprīlī Akciju sabiedrības „HANSABANKA" (pēc nosaukuma maiņas „Swedbank" AS) un atbildētāja starpā noslēgto EGO kartes līgumu (l.l.33) un EGO karšu lietošanas Noteikumiem (l.l.34) ir pierādīts, ka Banka un atbildētājs minētajā datumā noslēdza līgumu, saskaņā ar kuru Banka kā kredītiestāde apņemas izsniegt atbildētājam EGO norēķinu karti (starptautisku norēķinu karti Maestro LVL), piesaistot to EGO kontam (konta Nr./numurs/), apkalpot to un piešķirt atbildētājam kredīta limitu Ls 275 apmērā. Ar 2004.gada 06.jūlijā (l.l.35, 36) un 2004.gada 12.jūlijā (l.l.37,38) Banka un atbildētājs parakstīja EGO kartes līgumu ar to pašu klienta Nr.10192191, kas pēc prasītāja norādītā ir sākotnējā EGO kartes līguma grozījumi. Ar 2004.gada 12.jūlija grozījumiem kredīta limits tika palielināts līdz Ls 375, noteikts ikmēneša fiksētais maksājums Ls 20,03 apmērā, šī maksājuma samaksas datums – ik mēnesi 10.datumā, kā arī šiem grozījumiem tika pievienoti EGO karšu lietošanas Noteikumi jaunā redakcijā (l.l.38).

Atbildētājs apņemas lietot EGO karti atbilstoši EGO karšu lietošanas Noteikumiem un pilnvaroja Banku debetēt EGO kontu par visām summām, kuras veido ar karti izdarītas operācijas, cenrādī norādītās maksas, cita Bankas noteiktā atbilstoša un taisnīga atlīdzība par klientam sniegtajiem pakalpojumiem, kas nav iekļauti cenrādī, bet ir bijuši nepieciešami, lai izpildītu klienta uzdevumu, un zaudējumi, kas radušies kartes lietošanas un šo noteikumu neizpildes rezultātā (Noteikumu 5. punkts).

Atbilstoši EGO karšu lietošanas Noteikumu 1.punktā norādītajām definīcijām, kredīta limits ir aizdevums, kas tiek piešķirts klientam (aizņēmējam) saskaņā ar EGO kartes līgumu, atļaujot klientam izmantot Bankas naudas līdzekļus līdz konkrētam Bankas noteiktam limitam. Saskaņā ar EGO kartes līgumu atbildētājam piešķirtais kredīta limits bija Ls 375.

Atbilstoši EGO karšu lietošanas Noteikumu 1.punktā norādītajām definīcijām, fiksētais maksājums ir ikmēneša fiksēts maksājums, kas tiek ieturēts no klienta konta Bankā un kura apmērs ir atkarīgs no piešķirtā kredīta limita, termiņa un iespējamā ikmēneša saistību maksājumu apjoma. Saskaņā ar EGO kartes līgumu (2004.gada 12.jūlija grozījumu redakcijā) atbildētājam tika noteikts fiksēts maksājums Ls 20,03 apmērā, nosakot, ka fiksēta maksājuma datums ir 10.datums.

EGO karšu lietošanas Noteikumu 7.punkts nosaka, ka maksa par pakalpojumiem tiek aprēķināta un norakstīta saskaņā ar cenrādi un šiem noteikumiem. Atbilstoši EGO karšu lietošanas Noteikumu 1.punktā norādītajām definīcijām, cenrādis ir uz operācijas vai pakalpojuma brīdi spēkā esošais Bankas vienotais pakalpojumu cenrādis, turpmāk – Cenrādis.

Saskaņā ar EGO karšu lietošanas Noteikumu 9.punktu EGO kartes līgums ir noslēgts uz nenoteiktu laiku un ir spēkā līdz tā izbeigšanai. Līguma izbeigšanas pamati un kārtība ir paredzēti EGO karšu lietošanas Noteikumu 9.punktā, kurā minēts, ka „Bankai/ Līzingam ir tiesības izbeigt līgumu, kā arī apturēt kartes darbību jebkurā laikā, ja Bankas/ Līzinga rīcībā ir informācija, ka klients un/vai

kartes lietotājs ir snieguši neprecīzas, nepatiesas un/vai maldinošas ziņas". „Līzings" saskaņā EGO karšu lietošanas Noteikumu 1.punktā norādītajām definīcijām ir SIA „Hansa Līzings", reģ.Nr./reģistrācijas numurs/, ar kuru konkrētajā gadījumā atbildētāju nesaistīja līgumiskās attiecības. Noteikumu 9.punktā paredzēts vēl viens EGO kartes līguma izbeigšanas pamats, taču persona, kurai ir tiesības izbeigt līgumu ir šī pamata, ir SIA „Hansa Līzings", nevis „Swedbank" AS.

Atbildētāja EGO konta pārskats par laika periodu no 2002.gada 02.maija līdz 2012.gada 27.decembrim (l.l.44-46) pierāda, ka Banka nodrošināja atbildētājam iespēju lietot kredīta (aizdevuma) summu, atbildētājs kredītu ir izmantojis, apmaksājot pirkumus un izņemot naudu no bankomāta, kā arī EGO konts tika debetēts par komisijas maksu un aizdevuma lietošanas procentu summām. Uz 2005.gada 16.martu EGO kontā izveidojās negatīvs atlikums Ls 375 apmērā. Pēdējais ikmēneša maksājums no atbildētāja norēķinu kontā tika veikts 2004.gada 10.augustā.

Ņemot vērā, ka no EGO kartes līguma Noteikumiem un citiem lietā esošiem pierādījumiem neizriet, ka aizdevuma izmantošanas mērķis ir saistīts ar atbildētāja saimniecisko vai profesionālo darbību, tiesa atzīst, ka tiesiskajās attiecībās, kas izveidojās starp Banku un atbildētāju uz EGO kartes līguma pamata, atbildētājs ir uzskatāms par patērētāju Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 1.panta 3.punkta izpratnē, Banka – par pakalpojumu sniedzēju minētā likuma 1.panta 4.punkta izpratnē, bet šo personu noslēgtais līgums uzskatāms par patērētāja kreditēšanas līgumu minētā likuma 8.panta pirmās daļas izpratnē. Ievērojot minēto, līgumslēdzēju un arī pušu attiecības ir vērtējamas, piemērojot ne tikai Civillikuma normas, bet arī Patērētāju tiesību aizsardzības likuma normas un Ministru kabineta 1999.gada 13.jūlija Noteikumu Nr.257 „Noteikumi par patērētāja kreditēšanas līgumu", turpmāk – Noteikumi Nr.257, normas, kas bija spēkā pušu attiecību rašanās brīdī.

CL 1793.panta 3.punkts nosaka, ka prasījumi var pāriet no agrākā kreditora uz jaunu ar cesiju, kura notiek pēc tiesiska darījuma, vienalga, vai kreditors to noslēdzis uz likumiska pienākuma pamata, vai labprātīgi. Saskaņā ar CL 1798.pantu par cesijas priekšmetu var būt visādi prasījumi, vienalga, vai tie izriet no līguma, vai neatļautas darbības, starp tiem arī tādi, kuriem vēl nav iestājies termiņš, kā arī nosacīti un pat nākami un nedroši.

CL 1805.pants nosaka, kacesionārs var no cesijas brīža darboties ar kreditora tiesībām un uz šā pamata rīkoties ar prasījumu, cedēt to savukārt citam un izlietot to pret parādnieku.

„Swedbank" AS un prasītājs 2008.gada 16.oktobra noslēdza Cesijas līgumu Nr.HB003 (l.l.18), saskaņā ar kuru Banka cedēja prasītājam savus prasījumus pret Bankas parādniekiem (fiziskajām personām), kas radušies laika posmā no 2001.gada līdz 2008.gadam, saskaņā ar Cesijas līguma pielikumā Nr.1 esošo sarakstu. Prasījumi ir cedēti ar visiem blakus prasījumiem. Izrakstā no Cesijas līguma pielikuma Nr.1 (l.l.13) ir norāde uz atbildētāju /pers. A/, personas kods /personas kods/, klienta numuru 10192191, līguma numuru Nr.02-038848-EG, līguma noslēgšanas datumu – 2004.gada 12.jūliju, līguma apturēšanas datumu 2006.gada 10.jūniju, parāda pamatsummu – Ls 397,63. Bankas 2008.gada 29.oktobra vēstulē atbildētājam ir paziņots, ka Banka prasījuma tiesības pret atbildētāju ir cedējusi prasītājam SIA „Julianus Finanses" (l.l.14).

Ar minētiem rakstveida pierādījumiem ir pierādīts, ka prasījuma tiesības pret atbildētāju, kas izriet no EGO kartes līguma, ar 2008.gada 16.oktobri ir nodotas prasītājam, kas saskaņā ar CL 1805.pantu ir tiesīgs prasīt no atbildētāja visu EGO kartes līgumā paredzēto maksājumu samaksu tādā apmērā, kādā šīs tiesības piederēja Bankai.

CL 1587.pants nosaka, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

CL 1589.pants nosaka, ka vienpusēja atkāpšanās no līguma pielaižama tikai tad, kad tā pamatota ar paša līguma raksturu, vai kad to zināmos apstākļos atļauj likums, vai arī kad tāda tiesība bijusi noteikti pielīgta.

Ņemot vērā, ka EGO kartes līgums tika noslēgts uz nenoteiktu laiku, lai apmierinātu prasību par visa aizdevuma pamatsummas piedziņu, tiesai jākonstatē, ka ir iestājies līgumiskais aizdevuma atmaksas termiņš vai aizņēmēja pienākums atmaksāt visu aizdevuma atlikumu ir iestājies sakarā ar to, ka Banka kā aizdevējs vai prasītājs kā cesionārs ir izmantojis tiesības vienpusēji atkāpties no līguma, ja tādas tiesības bija pielīgtas.

Precizētā prasības pieteikumā (l.l.28-32) ir norādīts, ka Banka ir izmantojusi savas tiesības pieprasīt atbildētājam atgriezt visu izdotā kredīta atlikumu, procentus par kredīta izmantošanu un blakus prasījumus saskaņā ar Noteikumu 9.punktu, kas paredz, ka Bankai ir tiesības izbeigt līgumu jebkurā laikā, kā arī apturēt kartes darbību, neziņojot par to kartes lietotājam, ja kartes lietotājs vai klients nepilda līgumu un/vai šos noteikumus vai radušās pamatotas aizdomas, ka tie netiks pildīti. Kad šāds pieprasījums tika izteikts vai nosūtīts atbildētājam, nav norādīts, pierādījumi par šādu pieprasījumu tiesai nav iesniegti.

Apstākļi, uz kuriem prasītājs atsaucās kā uz pamatu līguma izbeigšanai no Bankas puses, saskaņā ar Noteikumu 9.punktu (l.l.38) dod tiesības atkāpties no līguma (izbeigt līgumu) nevis „Swedbank" AS, bet gan citai personai – SIA „Hansa Līzings", reģ.Nr. /reģistrācijas numurs/, kura atbilstoši ar atbildētāju noslēgtā EGO kartes līguma noteikumiem (ar visiem grozījumiem) nav konkrētā līguma dalībnieks. Saskaņā ar prasības pieteikumā norādīto EGO kartes līgumu noslēdza divi līgumslēdzēji – atbildētājs un „Swedbank" AS. SIA „Hansa Līzings" nav norādīts arī. Līdz ar to Bankai nebija pielīgtās tiesības atkāpties no EGO kartes līguma uz prasītāja norādītajiem apstākļiem.

Precizētā prasības pieteikumā (l.l.28-32) ir norādīts, ka Banka apturējusi EGO kartes darbību 2005.gada 16.maijā, un, ka cedējot prasījumu, kā līguma apturēšanas datumu norādīja 2006.gada 10.jūniju. Nekādi pierādījumi par minētiem faktiem nav iesniegti.

Saskaņā ar EGO karšu lietošanas Noteikumu 9.punktu un 10.punktu Bankai ir tiesības apturēt kartes darbību, tai skaitā, iekļaujot to „stopsarakstā", vairākos gadījumos, tostarp, ja klients sniedzis neprecīzas, nepatiesas un/vai maldinošas ziņas, klients nepilda minētos noteikumus, ja karte ir nozagta, nozaudēta u.tml. Bet no šiem Noteikumu punktiem un Noteikumiem kopumā izriet, ka kartes darbības apturēšana vai kartes derīguma termiņa notecējums nav uzskatāmi par EGO kartes līguma darbību izbeigšanu. Līdz ar to kartes darbības apturēšana, ja tāda ir notikusi, neuzliek atbildētājam pienākumu atmaksāt visu izmantotā aizdevuma atlikumu.

Izrakstā no Cesijas līguma pielikuma Nr.1 (l.l.13) iekļautā norāde uz to, ka 2006.gada 10.jūnijā līgums tika apturēts, nav saprotama, jo

Civillikums neparedz iespēju apturēt līguma darbību. Līguma darbības apturēšana nav uzskatāma par sinonīmu līguma darbības izbeigšanai uz pušu vienošanās pamata vai vienai pusei atkāpjoties no līguma saskaņā ar CL 1589.panta noteikumiem.

EGO karšu lietošanas Noteikumu 9.punktā ir paredzēts tikai viens pamats, kas piešķir Bankai tiesības vienpusēji izbeigt EGO kartes līguma darbību, proti, ja Bankas rīcībā ir informācija, ka klients un/vai kartes lietotājs ir snieguši neprecīzas, nepatiesas un/vai maldinošas ziņas. Vai konkrētajā gadījumā bija konstatēti šādi apstākļi, prasības pieteikumā nav norādīts, pierādījumi par to tiesai nav iesniegti.

CL 1403.pants nosaka, ka tiesisks darījums ir atļautā kārtā izdarīta darbība tiesisku attiecību nodibināšanai, pārgrozīšanai vai izbeigšanai. CL 1427.pants nosaka, ka pie katra darījuma būtības pieder tā taisītāja gribas izteikums, bet divpusējā vai vairākpusējā darījumā vajadzīgs visu tā dalībnieku saskanīgs gribas izteikums, un kamēr griba nav izteikta, tai nav nekāda tiesiska spēka. No minētām tiesību normām izriet, ka nepietiek ar to, ka Bankai kā kreditoram līgumā ir pielīgtas tiesības zināmos apstākļos vienpusēji atkāpties no līguma, bet ir nepieciešama arī Bankas gribas izpausme izmantot šīs tiesības konkrētos apstākļos, ievērojot kā likuma noteikumus par gribas izteikumu, tā arī līgumā paredzēto kārtību.

Atbilstoši CL 1428.panta noteikumiem gribu var izteikt vai nu noteikti (ar vārdiem, mutiski vai rakstiski, vai ar zīmēm, kam ir vārdu nozīme), vai arī klusējot, pie kam klusējot izdarītam gribas izteikumam CL 1428., 1429., 1430.pantā ir paredzētas īpašas prasības. Saskaņā ar CL 1430.pantu klusēšana nav atzīstama ne par piekrišanu, ne par noliegšanu, izņemot to gadījumu, kad likums tieši prasa pārtraukt klusēšanu, lai to neatzītu par piekrišanu.

Ņemot vērā aizdevuma līguma būtību, aizdevēja klusēšana situācijā, kad aizdevējam radušas tiesības atkāpties no līguma, nevar tikt uzskatīta par gribas izteikumu, kura mērķis ir atkāpšanās no līguma. Aizdevēja (juridiskās personas) izdarītie ieraksti grāmatvedības reģistros paši par sevi nav uzskatāmi par gribas izpausmi CL 1428.panta izpratnē, jo, pirmkārt, atbildētājs par šīm aizdevēja darbībām netiek informēts, un otrkārt, saskaņā ar Ministru kabineta 2003.gada 21.oktobra noteikumu Nr.585 „Noteikumi par grāmatvedības kārtošanu un organizāciju" normām ieraksti grāmatvedības reģistros nav darījumi, tie tikai atspoguļo darījumus, un katram ierakstam ir jābūt pamatotam ar attaisnojuma dokumentiem, kas attiecīgo darījumu apliecina. Attiecībā uz vienpusējo darījumu – kreditora vienpusēju atkāpšanos no aizdevuma līguma šāds attaisnojuma dokuments būtu kreditora paziņojums parādniekam par minēto tiesību izmantošanu.

Paziņošana atbildētājam par kreditora atkāpšanos no līguma un pienākumu pirms termiņa izpildīt saistības ir sevišķi svarīga situācijā, kad ar saistību izpildes nokavējumu kreditors saista savas tiesības uz nokavējuma procentu vai līgumsoda samaksu.

Uz to, ka gadījumos, kad kreditoram ir pielīgtas tiesības vienpusēji atkāpties no līguma, līguma izbeigšanai pietiek ar vienas puses paziņojumupar atkāpšanos no līguma, un tādā gadījumā līgums ir izbeigts ar brīdi, kad tiesīgā puse paziņo par atkāpšanos, norādīts arī Augstākās tiesas /pers. C/ departamenta 2013.gada 30.janvāra sprieduma lietā Nr.SKC-644/2013.

Lietas materiālos nav neviena rakstveida pierādījuma, kas apliecinātu, ka Banka kā sākotnējais kreditors būtu izmantojusi pielīgtās tiesības likumā un līgumā noteiktajā kārtībā, paziņojusi atbildētājam par vienpusēju atkāpšanos no EGO kartes līguma, norādot līguma izbeigšanas pamatu, un pieprasījusi atbildētājam atmaksāt visu aizdevuma (kredīta) pamatsummas atlikumu sakarā ar līguma izbeigšanu. Paziņojumu par šo tiesību izmantošanu nesatur ne Bankas 2008.gada 29.oktobra vēstule atbildētājam (l.l.14), ne arī prasītāja 2008.gada 29.oktobra vēstule atbildētājam (l.l.15).

Kā jau spriedumā norādīts, aizdevēja (juridiskās personas) izdarītie ieraksti savos grāmatvedības reģistros paši par sevi nav uzskatāmi par gribas izpausmi CL 1428.panta izpratnē, bet tiem jābūt pamatotiem ar attaisnojuma dokumentiem, kas konkrētajā gadījumā apliecinātu aizdevēja paziņojumu atbildētājam par atkāpšanos no līguma. Šādi pierādījumi lietā nav iesniegti.

Ņemot vērā visu minēto, tiesa atzīst, ka prasītājs nav iesniedzis jebkādus pierādījumus tam, ka Banka ir viennozīmīgi izpaudusi savu gribu vienpusēji izbeigt EGO kartes līgumu un paziņojusi par to atbildētājam, tātad, nav pierādīts fakts, ka prasītāja norādītajā datumā – 2006.gada 10.jūnijā atbildētājam iestājās pienākums atmaksāt visu aizdevuma pamatsummas atlikumu sakarā ar Bankas atkāpšanos no līguma.

Ievērojot EGO kartes līguma noteikumus par ikmēneša fiksētā maksājuma apmēru – Ls 20,03 un faktu, ka kopš 2004.gada 10.augusta šie maksājumi EGO kontā nav ieskaitīti, tiesa secina, ka izmantotā kredīta summa Ls 375 atbildētājam bija jāatmaksā 19 mēnešu ilgajā periodā – līdz 2006.gada 10.martam, tātad, uz lietas izskatīšanas dienu visas šīs summas atmaksas termiņš ir iestājies. Atbildētājs 2012.gada 22.novembrī atbildētājs veicis iemaksu Ls 50 apmērā, no kuras Ls 27,37 novirzīti parāda pamatsummas dzēšanai, līdz ar to parāda pamatsumma sastāda Ls 347,63.

CL 1838.pants nosaka, ka pienākums pierādīt to, ka samaksa ir izdarīta, ir tam, kas to apgalvo. Atbildētājs nav iesniedzis tiesai paskaidrojumu par prasību, nav apstrīdējis prasības summu un nav iesniedzis jebkādus pierādījumus par to, ka viņš ir samaksājis līgumā paredzētos maksājumus lielākā apmērā, nekā norāda prasītājs.

Tiesa atzīst, ka no atbildētāja par labu prasītājam kā aizdevēja saistību pārņēmējam ir piedzenams aizdevuma pamatsummas atlikums **Ls 347,63** apmērā.

Attiecībā uz prasības daļu par nolīgto nokavējumu procentu piedziņu tiesa atzīst sekojošo.

Saskaņā ar CL 1753.pantu ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu (844.p.) lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu.

CL 1756.pants nosaka, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai likumu, saskaņā ar CL 1757.pantu, nolīgstot procentus, jānoteic to apmērs.

Saskaņā ar CL 1946.panta pirmo daļu procenti par aizdevumiem dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti vai ja parādnieks pielaidis nokavējumu.

CL 1652.pantapirmās daļas 3.punkts nosaka, ka parādnieka nokavējums ar visām tā sekām iestājas pats no sevis, kad viņš palaidis garām termiņu, kas nolikts izpildīšanai vai nu ar likumu, vai ar līgumu, vai arī pēc parašas.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.257 13.punktu kreditēšanas līgumā, kas darbojas, izmantojot maksājumu kartes, norāda šo noteikumu 11.punktā minēto informāciju, kā arī lietošanas un atmaksāšanas noteikumus vai to noteikšanas metodi. Savukārt, saskaņā ar Noteikumu Nr.257 11.punktu kreditēšanas līgumā obligāti jānorāda, tai skaitā, gada procentu likme vai sākotnējā gada procentu likme (11.1.punkts), atbildība par līgumsaistību pārkāpumiem (11.9.punkts), tātad, līgumā jānorāda arī noteikumi par procentiem, kas jāmaksā par maksājumu kavējumiem, un maksu par aizdevuma lietošanu virs noteikta limita.

Prasības pieteikumā minēts, ka pienākums maksāt *„nolīgtos kavējuma procentus (maksu par kredīta limita pārsniegšanu)"* 60 % gadā atbildētājam ir saskaņā ar EGO kartes lietošanas noteikumiem un tiem saistošo Bankas vienoto pakalpojumu cenrādi, taču nav norādīts, uz kāda konkrētā EGO kartes līguma noteikuma pamata ir pieprasīti nokavējuma procenti, nav arī atsauces uz kādu konkrētu Cenrāža punktu. Pretēji Noteikumu Nr.257 prasībām ne EGO kartes līgumā, ne EGO karšu lietošanas Noteikumos nav paredzēta ne šī maksājuma (nokavējuma procentu) definīcija, ne pamati un kārtība, kādā tiek aprēķināti šie procenti, nav norādīts arī šo procentu apmērs. EGO karšu lietošanas Noteikumu 5.punktā ir paredzēts atbildētāja pienākums maksāt par kredīta limita pārsniegšanu Cenrādī norādīto maksu, bet ne šajā punktā, ne arī kādā citā Noteikumu punktā nav pielīgti nokavējuma procenti. No prasības pieteikuma nav pat saprotams, vai procenti ir pieprasīti par kāda līgumā paredzētā maksājuma samaksas nokavējumu kā nokavējuma procenti, vai arī par tās aizdevuma daļas lietošanu, kas pārsniedz atbildētājam noteikto kredīta limitu, - kā maksa par kredīta limita pārsniegšanu, kas nav saistāms ar nokavējumu, jo prasības pieteikuma precizējumos nav precīzi norādīti minētie apstākļi un pieprasīto procentu summa vienlaikus tiek saukta par nolīgtajiem nokavējumu procentiem un par maksu par kredīta limita pārsniegšanu (l.l.28-32).

Atbildētāja izmantotā aizdevuma summa Ls 375, pēc daļējas parāda samaksas – Ls 347,63, nepārsniedza atļauto kredīta limitu (Ls 375), tātad, nav pamata aprēķināt Noteikumu 5.punktā paredzēto maksu par kredīta limita pārsniegšanu. Ja procenti ir pieprasīti par maksājuma nokavējumu, prasītājam bija jānorāda apstākļi, kas norāda, ka visas šīs summas nokavējums ir sācies 2/datums/.jūnijā, un šie apstākļi jāpierāda, ko prasītājs nav izdarījis.

Saskaņā ar EGO karšu lietošanas Noteikumu 2.punktu kartes lietošanu, tātad, arī pušu attiecības EGO kartes līguma ietvaros, regulē EGO kartes līgums, EGO karšu lietošanas noteikumi, kas ir līguma neatņemama sastāvdaļa, Bankas Vispārējie darījumu noteikumi, starptautisko karšu organizācijas Europay Int. vai VISA Int. normas (atbilstoši kartes veidam), kā arī Latvijas Republikas tiesību akti. Ne EGO kartes līgumā, ne EGO karšu lietošanas Noteikumos nav minēts, ka līguma sastāvdaļa ir arī Cenrādis. EGO kartes līgumā atbildētājs ar parakstu ir apliecinājis, ka ir iepazinies ar EGO karšu lietošanas noteikumiem un Bankas Vispārējiem darījumu noteikumiem, bet nav minēts, ka atbildētājs ir iepazinies ar jebkādu Bankas Cenrādi un apņēmies to ievērot.

Prasītājs nav iesniedzis tiesai ne Cenrādi, kas bija spēkā EGO kartes līguma noslēgšanas laikā, ne Cenrāža turpmākos grozījumus, ja tādi ir bijuši, ne arī jebkādu šo dokumentu atvasinājumu (kopiju, norakstu vai izrakstu), līdz ar to tiesai nav iespējams pārliecināties par šo dokumentu saturu un noteikumiem, kas varētu tikt attiecināti uz atbildētāja noslēgto līgumu.

Prasības pieteikumam tika pievienota Bankas 2011.gada 17.februāra izziņas kopija (l.l.12), kurā norādīts, ka laikā no 2000.gada līdz 2011.gadam bija spēkā EGO kartes cenrādis, kurā bija paredzēti soda procenti par savlaicīgi nesamaksātiem kredīta limita izmantošanas procentiem 60 % gadā un maksa par kredīta limita pārsniegšanu 60 % gadā.

„Swedbank" AS kā sākotnējā kreditora izziņas, kurās ir atreferēts citu Bankas dokumentu saturs, nav uzskatāmas par pietiekamu pierādījumu tam, ka puses vienojās par kāda maksājuma noteikšanu un šo maksājumu apmēru, tāpat šī izziņa neaizstāj pašu dokumentu, kas tiesai nav iesniegts. Atbilstoši EGO karšu lietošanas Noteikumu 1.punktā norādītajām definīcijām, cenrādis minētā līguma izpratnē ir uz operācijas vai pakalpojuma brīdi spēkā esošais Bankas vienotais pakalpojumu cenrādis. Savukārt, Bankas izziņā (l.l.12) ir atsauce uz EGO kartes cenrādi. No šiem dokumentiem nav saprotams, vai Bankā tika pieņemti divi dažādi cenrāži, vai arī vienā no dokumentiem ir nepareizi norādīts cenrāža nosaukums. EGO kartes cenrādis lietā nav iesniegts.

Turklāt no minētās Bankas izziņas (l.l.12) izriet, ka cenrāžos bija paredzēti divi atšķirīgie maksājumi – maksa par kredīta limita pārsniegšanu un soda procenti par procentu samaksas kavējumu, pie kam, soda procenti bija paredzēti tikai par aizdevuma lietošanas procentu samaksas kavējumu, nevis par aizdevuma pamatsummas atmaksas kavējumu, taču prasītājs nokavējuma procentus aprēķinājis no aizdevuma pamatsummas.

Prasītāja iesniegtais dokuments, kas tiks nosaukts par Patēriņa finansēšanas produktu cenrādi no 2000.gada (l.l.47), pēc satura ir Bankas darbinieka sastādītā tabula ar informāciju par dažādiem Bankas pakalpojumiem un tā tarifiem (piešķiršanas maksa, gada maksa, procentu likme) ar izmaiņām tabulā norādītajos datumos bez norādes uz Bankas vienotā pakalpojumu cenrāža punktiem, kādos šie tarifi tika paredzēti. Šajā izziņā ir minēti tādi maksājumi, kā maksa par kredīta limita pārsniegšanu un/vai pamatsummas kavējumu 0,167 % dienā un līgumsods par procentu samaksas kavējumu 0,167 % dienā, nesasaistot šos maksājumus ar kādu konkrētu Bankas pakalpojuma veidu. Šajā izziņā norādītā informācija, ka par procentu samaksas kavējumu bija paredzēts līgumsods, ir pretrunā ar Bankas izziņā (l.l.12) minēto, ka par procentu samaksas kavējumu bija paredzēti soda procenti (prasītāja versijā – nokavējuma procenti). Bankas darbinieka parakstītā izziņa ar informāciju nav uzskatāma ne par Bankas vienoto pakalpojumu cenrādi, ne par tā atvasinājumu (kopiju, norakstu vai izrakstu), un ņemot vērā, ka abas Bankas izziņas satur pretrunīgu informāciju, bet pamatdokuments (Cenrādis) lietā nav iesniegts, tiesai nav pamata konstatēt, kāda veida maksājumi atbildētājam bija jāveic uz Bankas vienoto pakalpojumu cenrāža pamata.

Ņemot vērā minēto, nav pamata secināt, ka līgumslēdzēji vienojās par nokavējuma procentu maksāšanu par aizdevuma pamatsummas atmaksas nokavējumu un noteikuši šo procentu apmēru un aprēķināšanas kārtību.

Ja arī Bankas vienoto pakalpojumu cenrādī tika paredzēti soda vai nokavējuma procenti vai līgumsods par aizdevuma lietošanas

procentu samaksas kavējumu, prasība par šāda maksājuma piedziņu nav celta, jo prasītājs līgumiskos nokavējuma procentus pieprasījis par aizdevuma pamatsummas atmaksas kavējumu.

Saskaņā ar CPL 192.pantu tiesa taisa spriedumu par prasībā noteikto prasības priekšmetu un uz prasībā norādītā pamata, nepārsniedzot prasījuma robežas. Kā vairākkārt ir norādīts Augstākās tiesas /pers. C/ departamenta nolēmumos, prasības priekšmetu veido prasītāja materiāltiesiskais prasījums, savukārt otru prasības elementu, pamatu, veido apstākļi, ar kuriem prasītājs pamato savu prasījumu, t.i., juridiski fakti, ar kuriem tiesību normas hipotēze saista strīda pušu materiāltiesiskās attiecības esamību, grozīšanos vai izbeigšanos.

Tiesai, izskatot lietu, jānoskaidro lietas apstākļi, kuri ietilpst pierādīšanas priekšmetā – prasības pamata fakti un atbildētāja iebildumu pamata fakti(meklējamie fakti). Turklāt jāievēro, ka meklējamos faktus norāda puses, taču to faktu sastāvu, kas jāpierāda lietā, galīgi nosaka tiesa saskaņā ar tām materiālo tiesību normām, kuru hipotēzēs ir norādīti fakti, kas nosaka pušu apstrīdētās un aizskartās tiesības un tām atbilstošus pienākumus *(sk. Civilprocesa likuma komentāri. Trešais papildinātais izdevums. Autoru kolektīvs. Prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2006, 32.lpp.)*.

Tiesai ir tiesības piemērot prasības pieteikumā neminētu tiesību normu, ja tā attiecināma uz konkrētās lietas apstākļiem. Taču juridiski fakti, kas pamatotu tiesību normu piemērošanu par procentu, līgumsoda vai cita maksājuma piedziņu, prasītājam jānorāda prasības pieteikumā vai tā grozījumos, kas iesniegti CPL 74.panta trešās daļas 3.punktā paredzētajā kārtībā (skat. piemēram, Augstākās tiesas /pers. C/ departamenta 2011.gada 26.janvāra spriedumu lietā Nr.SKC-53/2011, 2011.gada 23.marta spriedumu lietā Nr.SKC-119/2011, 2011.gada 13.aprīļa spriedumu lietā Nr.SKC-141/2011, 2012.gada 21.marta spriedumu lietā Nr.SKC-98/2012, 2012.gada 28.septembra spriedumu lietā Nr.SKC-1024/2012)

Tiesību doktrīnā atzīts, ka (..) tiesa var apspriest prasījumu pamatotību vai nepamatotību, vadoties vienīgi no tiem faktiem un apstākļiem, kurus puses norādījušas kā prasības, pretprasības vai iebildumu pamatu (*Civilprocesa likuma komentāri. Trešais papildinātais izdevums. Sagatavojis autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. Rīga, 2006, 280.lpp.).*

Apstākļus, uz kuriem pamatota prasība, prasītājam ir pienākums norādīt prasības pieteikumā saskaņā ar CPL 128.panta otrās daļas 5.punktu un 250.20panta otro daļu. No minētām normām izriet, ka tiesai nav pamata piedzīt prasītāja labā tādus maksājumus, par kādiem prasība nav celta, un, pamatojoties uz tādiem apstākļiem, kas nav minēti prasības pieteikumā vai tā grozījumos kā prasības pamats. Apstākļi, uz kuriem ir pamatota prasītāja prasība daļā par nolīgto procentu piedziņu, prasības pieteikumā ir norādīti tik nekonkrēti un pretrunīgi, ka tiesai nav iespējams izdarīt secinājumu, ka šie apstākļi ir pierādīti ar lietā esošiem pierādījumiem.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka prasība daļā par nokavējuma procentu **Ls 347,63** piedziņu ir noraidāma kā nepierādīta.

CPL 33.pants nosaka, ka tiesāšanās izdevumi ir tiesas izdevumi un ar lietas vešanu saistītie izdevumi. Tiesas izdevumi ir valsts nodeva, kancelejas nodeva, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi. CPL 39.panta pirmā daļa nosaka, ka ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir, tai skaitā, ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu, izsniegšanu un tulkošanu saistītie izdevumi (5.punkts).

CPL 41.panta pirmā daļa nosaka, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, minētās summas piespriež prasītājam proporcionāli apmierināto prasījumu apmēram.

Ceļot prasību, tika samaksāti valsts nodeva Ls 104,29 apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi (ar prasības pieteikuma noraksta un tiesas pavēstu piegādāšanu un izsniegšanu saistītos izdevumus) Ls 3,30 (l.l.7,8). Proporcionāli apmierinātā prasījuma summai par labu prasītājam no atbildētāja piespriežama valsts nodeva Ls 52,14 un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi Ls 1,65, kopsummā tiesas izdevumi Ls 53,79.

Vadoties pēc CPL 33.panta, 34.panta, 39.panta pirmās daļas 5.punkta, 41.panta pirmās daļas, 189.-193.panta, 195.panta, 204.^{1} panta, 250.^{26} panta, 250.^{27} panta, tiesa

n o s p r i e d a :

Prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no **/pers. A/ (/pers. A/),** personas kods /personas kods/, par labu **Sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „JULIANUS FINANSES",** reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, aizdevuma pamatsummu **Ls 347,63** (trīs simti četrdesmit septiņi lati 63 santīmi) un tiesas izdevumus **Ls 53,79** (piecdesmit trīs lati 79 santīmi), pavisam kopā **Ls 401,42** (četri simti viens lats 42 santīmi).

Pārējā daļā – par līgumisko nokavējuma procentu Ls 347,63 piedziņu prasību noraidīt.

Prasītāja labā piedzītās summas **Ls 401,42** samaksa veicama prasītāja pārstāvja kontā: saņēmējs **Sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Julianus Inkasso Latvija",** vienotais reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/,konta numurs LV61HABA0551008868793, kredītiestāde – „Swedbank" AS.

Noteikt/pers. A/ termiņu labprātīgai sprieduma izpildei 10 (desmit) dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas datuma – 2013.gada 01.oktobra Latvijas

Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamentam, iesniedzot kasācijas sūdzību Bauskas rajona tiesā.

Tiesnese I.Bogdanova